

Asia: VN/24399/2023

Edunvalvontalainsäädännön ajantasaistaminen; työryhmän mietintö

Laki edunvalvontavaltuutuksesta (valtuutetun esteellisyys 17 §, omaisuuden lahjoittaminen 18 §, suhde eräisiin muualla laissa oleviin valtakirjaa koskeviin säännöksiin 20 §, edunvalvojan määrääminen valtuutetun tehtäviin 21 §, voimaantulosäännös)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

-

Laki holhoustoimesta (esteellisyyssperusteiden tarkistaminen 32 §, lupasäännösten ajantasaistaminen 34 ja 34 a §, 39 §, alaikäisen edunvalvonnan rekisteröinti 66 ja 66 a §, voimaantulosäännös)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

-

Vaihtoehdot ja työryhmän harkitsemissa muissa kysymyksissä, joihin ei ehdoteta muutoksia (mietinnön luvut 5.1 ja 5.2)

Näkemyksenne näissä luvuissa käsiteltyjen asioiden lainmuutostarpeista?

-

Pääasialliset vaikutukset (mietinnön luku 4.2)

Onko teillä täydennettävää ehdotuksen vaikutusarviointeihin?

-

Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen liittyen?

FinFami kiittää mahdollisuudesta lausua oikeusministeriön lausuntopyyntöön edunvalvontalainsäädännön ajantasaistamista koskevasta työryhmämietinnöstä.

FinFami on mielenterveysomaisten ja -omaishoitajien valtakunnallinen edunvalvoja ja omaistyön asiantuntijaorganisaatio. Alueelliset FinFami-yhdistykset tarjoavat tietoa, tukea ja neuvontaa kaikille, joiden perheessä tai lähipiirissä joku oireilee tai sairastaa psyykkisesti. Tuemme omaisia erilaisissa elämäntilanteissa: voit olla puoliso, sisarus, lapsi, vanhempi, ystävä tai työkaveri.

FinFami toteaa, että edunvalvontaa koskevan lainsäädännön uudistamiselle on ollut tarvetta. Työryhmämietinnössä on esitetty muutoksia, joiden todetaan olevan myönteisiä mielenterveysomaisten näkökulmasta. Omaiset ovat usein sairastuneen läheisensä edunvalvoja ja edunvalvontavaltuutettuja.

5.1.3. Edunvalvonnan ja edunvalvontavaltuutusten rekisteröinti henkilöä koskevissa asioissa

FinFami kannattaa, että tiedonsaantioikeuden laajuutta tulisi harkita kussakin tilanteessa erikseen ottaen huomioon edunvalvojan tehtävä ja tiedon tarve. Mielenterveysomainen edunvalvojana tai valtuutettuna joutuu usein asioimaan läheisensä hoitoon ja terveydentilaan liittyen. Kun päämies ei kykene psyykkisestä sairaudesta johtuen huolehtimaan esimerkiksi lääkehoidostaan, hoidon jatkuvuudesta ja siihen liittyvistä muutoksista, on edustajan mahdotonta toimia päämiehen edun mukaisesti ilman tietojensaantioikeutta.

Tarve sähköiseen puolesta-asiointiin tulee tulevaisuudessa kasvamaan. Päämiehen edustaminen ilman tietoa esimerkiksi Omakannan kirjauksista, tai mahdollisuudesta uusista resepteistä tai varata aikoja terveydenhuoltoon ei anna mahdollisuutta toimia päämiehen edun mukaisesti.

FinFami toteaa, että sähköiseen puolesta-asioinnin tarkastelun tarve lainsäädännössä on ilmeinen, ja siihen tulee saada tarpeenmukaiset muutokset huomioiden tieto- ja yksityisyyden suoja.

Alakiuttu Anne
FinFami ry